

Travelling News

from and for tourism lovers

quarterly
#112 – September 20

Summary

Éditorial -Editoriaal (Gilbert Menne)	3

Voyages et découvertes | Reisimpressies en ontdekkingen

• Patrimoine, sites Unesco et art de vivre en Bourgogne-Franche-Comté Gilbert Menne	4
• De Oostkantons Karel Meuleman	10
• Carte postale d'Italie : Sestri Levante, Santa Margherita de Ligure, Portofino et Pisa Philippe Lombet	12
• Ulm & Neu-Ulm : twee steden met een bewogen geschiedenis Freddy Byn	16
• Le fort de Mutzig, une escapade en Alsace à 20 minutes de Strasbourg Roland G. Stern	22
• Op het strand van Oostende Patrick Perck	25
• Sur les pas de Rimbaud et Verlaine dans les Ardennes françaises Gilbert Menne	29
• Het Zwarte Woud, voor levensgenieters Patrick De Grootte	33
• Een beeld met een woord Karel Meuleman	37

Actualité touristique | Toeristische actualiteit

• Het exclusieve Elaisa Energetic Wellness in Dilsen-Stokkem Patrick De Grootte	38
• Virtueel reizen Karel Meuleman	39

Vient de paraître | Juist verschenen

• 111 lieux à Bruxelles à ne pas manquer (Gilbert Menne)	40
• Groot Wandelboek Vlaanderen & Groot Wandelboek Ardennen (P.D.G.)	40
• Autoboek Benelux Lannoo 2020 (Patrick De Grootte)	41
• Treinstapper 2 (P.D.G.)	41
• De Groene reisgids België (P.D.G.)	42
• Guide Michelin Main Cities 2020 (G.M.)	42
• Trotter « Reizen Italië » (P.D.G.)	43

Advertising rates – Editorial committee – Contact	44

Le prochain numéro paraîtra en décembre 2020. Les textes et photos doivent parvenir au rédacteur en chef avant le 15 novembre. Het volgende nummer verschijnt in december 2020. Teksten en illustraties moeten bij de hoofdredacteur binnen zijn vóór 15 november.
Front Cover: Le Musée Arthur Rimbaud à Charleville-Mézières © Foto: Gilbert Menne.

Éditorial

Contrairement aux prévisions optimistes de la majorité de la population, la pandémie Covid est loin d'être vaincue. Alors qu'en Belgique la situation semble sous contrôle mais reste préoccupante, d'autres pays européens sont contraints de renforcer leurs mesures contre le virus. Que dire alors de la situation sur d'autres continents! Quant au nombre de pays où nous sommes encore autorisés à voyager, il est très limité.

Plus le temps passe, plus il est clair que les conséquences économiques et sociales seront plus dramatiques encore que nous aurions pu l'imaginer. Le tourisme est frappé de plein fouet. Certains secteurs luttent pour leur survie. Quand verrons-nous la fin de ce cauchemar? Le vaccin est probablement la seule réponse.

L'UBJET s'adapte comme elle peut aux circonstances difficiles. C'est ainsi que nous avons organisé notre Assemblée générale le 27 juin dernier sur papier avec transmission des votes par mail. Ce fut un succès, avec 75 % de participations. Par ailleurs, le Conseil d'administration se réunit si nécessaire par vidéo-conférence.

Votre magazine TRAVELLING NEWS continue également sa mission d'information. Vous trouverez dans le présent numéro des articles de voyages uniquement dans des pays proches et accessibles : en Belgique, en France, en Allemagne et en Italie.

Votre serviteur a ainsi visité la Bourgogne-Franche-Comté et les Ardennes françaises. Roland Stern a fait une escapade à Mutzig en Alsace. Philippe Lombet nous envoie une carte postale d'Italie. Patrick De Groote revient de la Forêt Noire. Freddy Byn a parcouru Ulm et Neu-Ulm. Karel Meuleman et Patrick Perck sont restés chez nous et vous invitent dans les Cantons de l'Est et à Ostende.

Je souhaite à tous nos lecteurs une excellente santé et une fructueuse reprise d'activités pleines de voyages et de belles découvertes!

Gilbert Menne
Rédacteur en chef TRAVELLING NEWS

Editoriaal

In tegenstelling tot de optimistische voorspellingen van een groot gedeelte van de bevolking, is de Corona-pandemie verre van overwonnen. Terwijl in België de situatie onder controle maar toch zorgwekkend blijkt en blijft worden andere Europese landen gedwongen hun maatregelen tegen het virus op te voeren. En wat valt er te zeggen over de andere continenten? Aantal landen waar nog naartoe mag worden gereisd wordt meer en meer beperkt.

Hoe meer de tijd verstrijkt, hoe duidelijker het wordt dat de economische en sociale gevolgen nog dramatischer zijn dan we ooit hadden kunnen vermoeden. Het toerisme wordt zeer hard getroffen. Sommige sectoren worstelen om te overleven. Wanneer is het einde van de nachtmerrie in zicht? Zeer waarschijnlijk moet het vaccin de oplossing bieden.

UBJET past zich aan de moeilijke omstandigheden zo goed als kan aan. Daarom hebben we onze Algemene Vergadering op datum van 27 juni digitaal gehouden, waarbij stemmen per E-mail gebeurde. Dit werd een succes met een deelname van boven de 75 %. Daarboven gebeuren de vergaderingen van de Raad van bestuur indien nodig per tele-conference.

Ook uw magazine TRAVELLING NEWS zet zijn informatieopdracht voort. In deze uitgave vindt u dus enkel reisartikels over nabijgelegen en voor reizigers op dat ogenblik toegankelijke landen: België, Frankrijk, Duitsland en Italië.

Uw dienaar bezocht Bourgogne-Franche-Comté en de Franse Ardennen. Roland Stern maakte een uitstapje naar Mutzig in de Elzas. Philippe Lombet stuurt ons een ansichtkaart vanuit Italië. Patrick De Groote komt terug uit het Zwarte Woud. Freddy Byn reisde doorheen Ulm en Neu-Ulm. Karel Meuleman en Patrick Perck zijn bij ons gebleven en nodigen je uit in de Oostkantons en Oostende.

Ik wens al onze lezers een uitstekende gezondheid en een succesvolle hervatting van de activiteiten, vol reizen en geweldige ontdekkingen!

Gilbert Menne
Hoofdredacteur TRAVELLING NEWS

Patrimoine, sites Unesco et art de vivre en Bourgogne-Franche-Comté

©Texte : Gilbert Menne – ©Photos : Brigitte Bauwens

L'art de vivre des Belges est souvent décrit comme « bourguignon », tant il est vrai que nous aimons profiter pleinement de la vie. C'est en outre bien naturel, puisque nos provinces firent partie intégrante du duché de Bourgogne de 1363 à 1482. Partir en Bourgogne et en Franche-Comté est donc un plaisir. Nous y sommes allés en juillet, en pleine pandémie Covid, sans que cela nous empêche de suivre le copieux programme de visites concocté par Bourgogne-Franche-Comté Tourisme.

DIJON, LA VILLE DES DUCS

Dijon est devenue en quelques années une métropole dynamique : nouvelle gare TGV, implantation de lignes de tramway, création d'un palais des congrès et d'expositions, aménagement du centre historique en un superbe piétonnier, rénovation du remarquable Musée des Beaux-Arts... Pour une première découverte de la cité, une visite guidée dans le centre historique est à conseiller. L'attraction majeure est sans conteste le [Musée des Beaux-Arts](#) (3* au guide Michelin) dans le cadre impressionnant du Palais des Ducs et des Etats de Bourgogne. Il faut prévoir plus de deux heures pour admirer les importantes collections du musée réparties en une cinquantaine de salles. Nous avons particulièrement apprécié les salles médiévales contenant les œuvres des XVe et XVIe s. de nos provinces provenant du mécénat des ducs de Bourgogne : Vierges de Pitié, triptyques, retables et tableaux splendides de Rogier

L'escalier de l'Hôtel Chambellan à Dijon

Le cenotaphe de Jean Sans Peur et de Marguerite de Bourgogne

Van der Weyden, Jan Provost, le Maître de Flémalle et autres maîtres flamands. Le clou de la visite est la salle où trônent les **tombeaux de Philippe le Hardi et de Jean sans Peur** provenant de l'**ancienne chartreuse de Champmol**. Pour voir le centre urbain d'un coup d'oeil, il faut prendre 46 m de hauteur dans la **tour Philippe le Bon** toute proche. Voyez aussi la **cathédrale Saint-Bénigne**, l'**église gothique Notre-Dame** et l'**Hôtel de Vogüé**, joyau de la Renaissance. Pour ne manquer aucune curiosité, suivez l'itinéraire de la Chouette, un circuit balisé au sol par l'O.T., après l'avoir caressée sur son socle comme il se doit et exprimé un souhait.

PLAISIRS GOURMANDS

Une visite à Dijon ne se conçoit pas sans gastronomie ni plaisirs gustatifs. La **Maison Fallot** fabrique depuis 1840 des moutardes traditionnelles. Elle a obtenu le label IGP pour la « Moutarde de Bourgogne » selon un cahier des charges strict. Les graines de sénévé, récoltées exclusivement en Bourgogne, sont broyées à la meule de pierre. On y ajoute du verjus, des épices et aromates et du blanc aligoté de Bourgogne. La maison a créé 34 moutardes différentes. La **Maison Mullet-Petitjean** est la reine de l'authentique pain d'épice. Fondée en 1796, elle a obtenu le label Entreprise du Patrimoine Vivant (EPV). Les pains sont nature, fourrés, avec des fruits confits, en « nonnettes » ou autres. Pour la soif, rendez-vous dans le **bar à cocktails Monsieur Moutarde** niché dans l'hôtel classé Aubriot. Pour déjeuner ou dîner, le **restaurant Loiseau des Ducs** (1* Michelin) est le must à Dijon. Le menu gourmand en 5 services est mémorable.

LES CLIMATS DU VIGNOBLE DE BOURGOGNE

Selon l'Unesco, les climats de Bourgogne sont des parcelles de vignes délimitées sur la Côte de Nuits et la Côte de Beaune. Chaque parcelle (1.247 au total) se caractérise par ses conditions naturelles

(sol, cépage, exposition, micro-climat...) et par le travail humain qui l'a façonnée et s'identifie par le vin qu'elle produit. Le site, planté de deux cépages uniques, le pinot noir et le chardonnay, avec des sols argilo-calcaires très variés, est un exemple unique de production vinicole ininterrompue depuis le haut

Moutardes chez Fallot

Pains d'épice chez Mullet & Petitjean

Dégustation au Château de Marsannay

Moyen Age et représente une valeur universelle exceptionnelle. A **Marsannay-la-Côte**, premier village de la Côte de Nuits, le **domaine du Château de Marsannay** cultive sur 28 ha plusieurs grands climats, dont trois en premiers crus de Gevrey-Chambertin et de Vosne-Romanée et quatre grands crus. La force du domaine est la parcellisation. La présentation très didactique de ses climats et la visite des caves d'élevage du xviie s., où les vins reposent de 12 à 18 mois en fûts de chêne français, sont suivies d'une dégustation passionnante.

LA SALINE ROYALE D'ARC-ET-SENANS

A 83 km de Dijon, la **Saline royale** est un site hors du commun (Unesco). C'est la réalisation d'un visionnaire utopiste, Claude-Nicolas Ledoux, Architecte du Roi Louis XV. Il fut chargé de construire une manufacture pour la production de sel gemme dans la région de Salins où la concentration de la saumure atteignait 30 gr le litre. A l'époque, le sel était un élément essentiel de l'économie et était lourdement taxé par l'État. Ledoux imagina un projet d'usine intégrée, géométrique, où les ouvriers logent et se nourrissent. Onze bâtiments industriels et la maison du directeur sont disposés selon un demi-cercle parfait. Pour faire venir l'eau de Salins, on a construit une canalisation enterrée en sapin de 21 km. La forêt de Chaux a fourni le bois de chauffe. L'usine a fonctionné de 1779 à 1895 avec 120 ouvriers travaillant 12 heures par jour. Quelque 10.000 tonnes d'eau ont été traitées par an. La manufacture a fermé à cause des coûts d'exploitation et la production de sel marin. La découverte approfondie du site prendra deux bonnes heures et une visite guidée est conseillée.

DÔLE, SUR LES BORDS DU DOUBS

Ancienne capitale du Jura, Dôle est une cité pittoresque et agréable. Dominée par la basilique Notre-Dame (xviie s.), elle possède dans son centre historique des rues médiévales typiques, dont la petite rue Pasteur où se niche la **maison natale de Louis Pasteur**. Le célèbre chimiste (1822-1895) à qui nous devons le vaccin contre la rage et bien d'autres découvertes, naquit en effet dans la tannerie familiale le long de la rivière. C'est aujourd'hui un charmant musée à la gloire de la célébrité locale et mondiale. Il eut le privilège rarissime d'assister de son vivant à cette création.

△ Saline royale à Arc-et-Senans : maison du directeur
▽ Dôle se mire dans le Doubs

△ *Dijon : porche de l'Hôtel de Vogüé*
▽ *Le château d'Ancy-le-Franc*

En balade médiévale à Flavigny

Museoparc d'Alesia

FLAVIGNY-SUR-OZERAIN, VILLAGE MEDIEVAL

Dans la Côte d'Or, **Flavigny** est classé par les Monuments Historiques et est un des plus beaux villages de France. L'abbaye bénédictine Saint-Pierre fut fondée en 719 sous le nom de Flaviniacum. Elle disparut lors de la Révolution française et il n'en reste que des vestiges. Quant au village, il revit aujourd'hui et son important patrimoine bâti du xiiie au xviiie siècle est bien mis en valeur. On peut y déjeuner sainement dans la ferme-auberge de la Grange avec des producteurs locaux.

LES ANIS DE FLAVIGNY

Dans les vestiges de l'abbaye naquit en 1814 une **fabrique d'anis**. Cette entreprise familiale confectionne à 220 millions d'exemplaires les célèbres bonbons connus dans le monde entier. Elle reste fidèle à la recette des moines qui l'auraient inventée en 1591 : du sucre, une graine d'anis et un arôme naturel, sans colorant ni édulcorant. Les bonbons sont toujours fabriqués dans des bassines en cuivre de dragéification traditionnelle. L'entreprise a également reçu le label EPV. Il ne faut pas manquer de voir le très intéressant **Musée des Anis**.

LE MUSEOPARC D'ALEZIA

Alesia: vous souvenez-vous? C'est près de la localité d'Alise-Sainte-Reine que le méchant Jules César a assiégé et vaincu le vaillant Vercingétorix qui commandait les troupes gauloises unies! Le Département de la Côte d'Or a créé sur ce site un superbe **centre d'interprétation** imaginé par l'architecte Bernard Tschumi. L'imposant bâtiment circulaire symbolise l'encercllement des Gaulois par les Romains. L'espace muséographique, que le visiteur peut parcourir avec un audioguide, est de grande qualité. Nos souvenirs scolaires ont ainsi été rafraîchis avec bonheur. A côté du centre, une reconstitution partielle en grandeur nature d'un camp romain a été construite, longue d'une centaine de mètres avec la double ligne de fortifications. Des animations pour enfants y sont organisées en permanence.

Musée des Anis, Flavigny

Ancy-le-Franc: Diane dans la Chambre des Fleurs

L'ABBAYE DE FONTENAY, JOYAU CISTERCIEN

Fondée en 1118 par saint Bernard de Cîteaux, l'**abbaye de Fontenay** fut une des premières abbayes cisterciennes et suivit rigoureusement la règle stricte de saint Benoît. Du XIIe au XVe siècle, elle devint une des plus importantes abbayes de France, avec plus de 200 moines. Après la Révolution, elle fut vendue comme bien national mais elle fut sauvée de la destruction par Elie de Montgolfier, le descendant des célèbres aérostats, qui la transforma partiellement en papeterie. Le salut vint en 1908 quand un banquier lyonnais racheta le bien à cette famille et le restaura intégralement. Ses descendants poursuivirent cette œuvre, si bien que l'abbaye est classée au patrimoine mondial par l'Unesco. La visite guidée des bâtiments conventuels est passionnante.

ANCY-LE-FRANC, SPLENDEUR DE LA RENAISSANCE

Le merveilleux **château d'Ancy-le-Franc** est peut-être le plus beau château Renaissance de France. Il fut construit entre 1542 et 1550 par Sebastiano Serlio, architecte italien du roi François 1er, pour le beau-frère de Diane de Poitiers, Antoine III de Clermont. Il se caractérise par l'importance des peintures murales des 16e et 17e siècles ainsi que par les superbes plafonds à caissons. Après la remarquable cour d'honneur, c'est une succession d'appartements, de salles, de cabinets et de galeries richement ornés de peintures représentant des scènes mythologiques et religieuses. On retiendra surtout la magnifique peinture murale avec la bataille de Pharsale, longue de 20 mètres, où les chevaux se comportent comme des humains, la chambre des Arts, la chambre des Fleurs, la chambre de Diane, la chapelle et le parc à l'anglaise avec une folie.

△ Fontenay: le dortoir des moines

▽ Vue partielle du cloître

INFO

- Office de tourisme de Dijon, Florence Bucciachio, www.destinationdijon.com
- B-F-C Tourisme, Marie-Hélène Vernerey, www.bourgognefranche-comte.com
- Hôtel Océania Jura à Dijon : excellent à tous égards, très bien situé près du piétonnier vers le centre-ville (www.oceaniahotels.com).
- Hôtel Le Moulin des Ecorces à Dôle : très agréable, avec belle terrasse sur le Doubs, dîner avec excellent rapport qualité-prix (www.aumoulindesecorces.fr).
- Merci à nos guides : Marie-Christine, Laurent, Grégory, Julie, Roseline, Sylvie et Thibault.

De Oostkantons

©Tekst en foto's: Karel Meuleman

Vakantie in eigen land is in, met een lelijk woord omschreven als 'staycation'. In de Duitstalige Oostkantons waan je je in het buitenland. Het gebied is klein, maar het aanbod is groot: culturele hoogtepunten, natuurbelevissen, culinair genot en prima wandel- en fietswegen, van trotse kastelen zoals Reinhardstein over een pottenbakkers- en een chocolademuseum tot verwilderde dalen zoals dat van de Our. Meer info vind je op www.eastbelgium.com.

WANDELEN EN FIETSEN ZONDER BAGAGE

Het knooppuntensysteem leidt je door het ganse gebied. Via prima aangeduide wandel- en fietswegen is oriëntatie kinderspel. De fietspaden op de vroegere spoorlijnen of jaagpaden, RaVEL genoemd, kennen een groeiend succes, vooral in de streken met een heuvelachtig reliëf, want het stijgingspercentage bedraagt nooit meer dan 3%. 's Avonds kun je je culinair laten verwennen in een rustiek hotelletje zonder dat je je hoeft te bekommeren om je bagage want die wordt nagebracht. www.ostbelgien.eu/nl

Met een wandelnetwerk van 919 km is het aanbod zeer uitgebreid. Daarbij komen nog gemarkeerde paden voor mountainbikers en tourfietsers over 1.300 km en een netwerk van 850 km. Telkens geeft de planner aan of het gaat over verharde of onverharde wegen. Nog niet alle streken zijn voorzien van wandelknooppunten maar het aanbod is al ruim genoeg om je gading te vinden. Of je kiest voor themawandelingen of -fietsochten. De Vennbahn-fietsroute is met z'n 125 km een van de langste routes van Europa en leidt over een vlakke route door Duitsland, België en Luxemburg. Wie het nog sportiever wil, kan kiezen voor een racefietsocht

langs de hoogtekammen en de prachtige panorama's van de Eifel-Ardennen. Mountainbikers vinden in de Oostkantons ideale trails en een uitgestippeld netwerk van 480 km. De natuurlandschappen aan de Amel, de Our en de Warche zijn bijzonder geschikt voor deze tochten. Een fietstocht kun je online plannen met een app. Onderweg zijn ze nog offline beschikbaar.

HUUR EENS EEN ELEKTRISCHE FIETS

In het hele gebied van de Oostkantons kun je gebruik maken van een uitgebreid netwerk met verhuurstations voor elektrische fietsen. Persoonlijke service staat er centraal. Je kunt er rekenen op een totaalpakket met een handleiding, fietstochten en tips voor trips. Het concept is ook geschikt voor groepstochten. Getraind of niet, met een e-bike is fietsen in de Oostkantons voor iedereen puur plezier. Zelfs routes met serieuze hoogtemeters kunnen beginners zonder al teveel inspanning beklimmen. De prijs bedraagt rond de €22 (voor een halve dag) of €30, eventueel zelfs in de hotels. Er worden hoge eisen gesteld aan betrouwbaarheid, bediening en ergonomie van de e-bikes. Naargelang het terrein en het bereik van de batterij geraak je 60-80 km ver, wat ongeveer overeenkomt met 6 tot 7 uur. Na 1 tot 2 uur zijn de batterijen weer opgeladen en kun je verder fietsen; tijd genoeg dus om jezelf ook weer op te laden. Een aantal e-bike-verhuurstations beschikken eveneens over een restaurant.

GRATIS UITLEENEN VAN TOPWANDELUITRUSTING

De vakantieregio Oostkantons is partner van 'Best of Wandern', een vereniging van Europese wandelregio's, producenten van uitrusting, reisorganisatoren en online verzendbedrijven. In het Huis voor Toerisme van de Oostkantons in Malmedy is er een testcentrum. Gasten kunnen kennis maken met een aantal mogelijkheden: wandelen met trekkingwandelstokken bijvoorbeeld of je kunt er een modern GPS-toestel met routesoftware uitlenen; ook de nieuwste wandelschoenen, outdoorjassen en rugzakken kun je er uittesten. Voor 'Best of Wandern'-gasten is deze service gratis. Meer info op www.best-of-wandern.de.

PLEZIERWANDELINGEN LANGS HET WATER

14 wandelingen van 10 tot 16 km doorkruisen weiden en bossen, riviertjes en kabbelende beekjes, de mooiste rijkdom die de natuur ons schenkt. Een gratis folder geeft duidelijke toelichting met korte beschrijvingen en foto's. Aan de hand van die praktische info wordt oriëntatie kinderspel, zeker als je de markeringen volgt.

WEG VAN HERDENKING

Tussen de Belgische Ardennen en het Duitse Eifelsteil kan je in de Oostkantons het strijdtoneel van de beide Wereldoorlogen van nabij volgen. De totale lengte van deze rondwandelpad bedraagt 94 km. Een kaart geeft de faciliteiten aan langs het traject, zoals picknickplaatsen, campings en andere slaapmogelijkheden, bevoorrading, cafés enz. Ook de 30 locaties van infoborden met historische verklaring staan er op aangegeven, evenals tussenafstanden, waardoor je goed een etappe-indeling kan plannen. De Weg des Gedenkens is uitstekend bewegwijzerd met het logo van de wandelroute, een vredesduif, de vlaggen van Duitsland en België (die de vriendschapsbanden tussen de grensgemeenten symboliseren) en richtingpijlen, in beide richtingen; je kunt de wandeltocht dus in wijzer- en tegenwijzerzin afleggen. Detailinfo op <http://trekkings.be/wegdesgedenkens%20wandelinform.html>.

Sestri Levante : La Baie du Silence

Carte Postale d'Italie : Sestri Levante, Santa Margherita de Ligure, Portofino... et Pise !

©Texte et photos : Philippe Lombet — Video Travel International.

Sestri Levante est une commune de la ville métropolitaine de Gênes dans la région de Ligurie en Italie. J'avais découvert cette charmante localité il y a près de cinquante ans. Déjà à cette époque, j'avais été subjugué par la beauté de l'endroit et par l'incomparable authenticité d'un petit village méditerranéen. Pour fêter mes 70 ans, j'avais juré d'y retourner et d'y rester 3 ou 4 jours, histoire de me replonger, en cette fin de juillet, dans cette atmosphère féérique que seuls les Italiens savent et peuvent communiquer.

Ryanair offre de très bonnes communications sur Pise au départ de Charleroi. Ma compagne et moi avons opté pour un transfert de Pise à Sestri Levante en chemin de fer, l'occasion d'apprécier déjà les superbes paysages. Louer une voiture à l'aéroport n'est pas nécessaire car il y a peu de routes le long de la côte. Si vous souhaitez découvrir d'autres villages, vous pouvez bien entendu vous déplacer au moyen du train. Plusieurs compagnies maritimes proposent des

navettes avec mini-croisières entre les différentes localités. Beaucoup plus agréable par beau temps, moins cher et plus rapide. Sestri Levante fait partie des stations balnéaires les plus guindées d'Italie. Un lieu à la mode où la vie nocturne est intense et animée, contrairement aux villages de la Cinque Terre, qui sont pris d'assaut la journée, mais désertés une fois le flot de touristes réembarqués. Ce qui frappe le visiteur à Sestri Levante, c'est l'uniformité et la beauté de

ses maisons aux couleurs chatoyantes où le rose et le jaune dominant. D'authentiques barques de pêcheurs déposées sur la plage de sable blond nous rappellent que la cité ligurienne, malgré sa vocation touristique, demeure néanmoins un pôle de pêche important. Déambuler dans ses ruelles étroites et animées, c'est l'assurance de découvrir de superbes boutiques bien achalandées et de faire connaissance avec les délicieux produits locaux. Les restaurants ne sont pas en reste et vous proposent des spécialités culinaires régionales. Pâtes à toutes les sauces, poissons et fruits de mer frais, crustacés et coquillages feront le bonheur des plus fins gourmets. Mais il est plus prudent de réserver son choix de restaurant la veille, surtout en haute saison. A la hauteur de l'Hôtel Helvetia, une petite route vous mènera au sommet d'une colline où se dresse le **Couvent des Capucins**. De cet endroit, vous pourrez prendre vos plus jolies photos sur la Baie du Silence et constater de visu que la partie la plus pittoresque de la ville est bien construite sur une péninsule. Vous apprécierez les hôtels confortables de cette station bâtis les pieds dans l'eau ou érigés sur les collines avoisinantes. Vous avez aussi un grand choix d'appartements, de villas, pensions et B & B. Que ce soit sur la Baie du Silence ou sur la Baie delle Favole, les belles plages vous invitent à la baignade dans un cadre enchanteur.

SANTA MARGHERITA DI LIGURE

La station balnéaire de Santa Margherita di Ligure est un petit bijou de la Côte avec ses palais anciens, ses immeubles élégants, sa promenade maritime à l'ombre des palmiers, son fort marqué par l'Histoire et sa plage en pleine ville. C'est une ville trépidante et plus animée encore que Sestri Levante mais elle reste malgré tout très captivante de par sa position géographique et son ouverture sur la mer.

PORTOFINO

C'est au départ de Santa Margherita que vous pouvez vous rendre en bateau à Portofino. N'hésitez pas à flâner dans ce village de pêcheurs à travers un dédale de ruelles menant toutes à la Piazzetta, petite place pavée entourant le petit port où sont encreés les plus beaux yachts de la Méditerranée. Vous avez aussi la possibilité de faire une très belle promenade en direction du **Château Brown**, véritable forteresse du XVIe siècle, transformé en musée.

△ Coucher de soleil à Sestri Levante
▽ Portofino, un cadre idyllique

△ *Les remparts de Pise*

▽ *La Place des Miracles à Pise*

Des expositions artistiques y sont régulièrement organisées, principalement durant la belle saison. C'est de ce château que l'on découvre la plus belle vue sur Portofino et la Grande Bleue.

PISA

Le vol retour étant programmé pour la fin de la journée, nous avons décidé de quitter, tôt dans la matinée, l'attachante localité de Sestri Levante pour nous rendre en train à Pise et découvrir son centre historique. L'**église Santa Maria della Spina** de style gothique se dresse sur une rive de l'Arno, important fleuve d'Italie traversant une grande partie de la Toscane. Après un quart d'heure de marche, on atteint la fameuse Place des Miracles où sont érigées la **cathédrale Notre-Dame-de-l'Assomption** et sa fameuse **Tour Penchée** qui, en réalité, n'est autre que son campanile. On y trouve aussi le **baptistère** avec sa base en style roman et sa partie supérieure en style gothique. Tous ces monuments sont inscrits au patrimoine mondial de l'Unesco depuis 1987. La Tour de Pise est le monument emblématique de la ville et même de l'Italie. Construite en marbre au XIIe siècle, ce chef-d'œuvre de l'art roman doit sa réputation et sa célébrité à son inclinaison accidentelle survenue peu après sa construction. La tour fut en effet bâtie sur une plaine alluviale et sa fondation ne résista pas à l'affaissement du terrain. D'importants travaux ont été réalisés depuis la fin du XXe siècle pour éviter son effondrement. Une promenade sur les **anciens remparts** de la ville parfaitement restaurés et aménagés vous permettra de contempler, sur plusieurs km, d'autres perspectives de la ville. La **Piazza dei Cavalieri** est le deuxième lieu le plus connu de Pise. Anciennement centre du pouvoir politique elle fut remaniée à la Renaissance sous l'impulsion d'un duc de Toscane désireux d'en faire le siège des Chevaliers de Saint-Etienne. La place abrite de puis 1847 la prestigieuse. Ecole Normale Supérieure fondée par Napoléon Ier. Pise mérite bien plus qu'une journée d'excursion mais notre vol retour nous attend. Fin de mini-trip mouvementé. C'est une grève générale à l'aéroport de Pise ! Nous n'avons toujours pas su s'il s'agissait d'un mouvement social des contrôleurs aériens d'Italie, du personnel au sol ou des pilotes, mais nous atterrissons en pleine nuit à Brussels South Charleroi avec plus de 7 heures de retard mais avec la tête débordante de belles images et de souvenirs inoubliables.

Le monument emblématique de Pise : La tour

INFO

- IAT Sestri Levante, Corso Colombo, 50, 16039 Sestri Levante, Tél. : 0185/478530, iat@commune.sestri-levante.ge.it
- Servizio Marittimo del Tigullio /Servicio di Linea in Battello, Tours by Ferry Santa Margherita Ligure (GE), Tél. : +39 (0) 185.284.670
- www.traghettiportofino.it
- infotraghettiportofino@traghettiportofino.it

Ulm Wilhelmsburg

Ulm en Neu-Ulm : Twee steden met een bewogen geschiedenis

.....
©Tekst: Freddy Bijl – ©Foto's: F.B. & Ulm/Neu-Ulm Tourismus GmbH
.....

Ter gelegenheid van een 'Breek uit ons kot'-activiteit in juli en om iets dieper in te gaan op de verschillende Corona aanpak in twee Duitse deelstaten, namelijk Baden-Württemberg en Beieren, reisden we recent naar de noordwestelijke kant van Beieren. Op de terugreis brachten we een bezoek aan het begin juni geopend museum: Würth 2 in Künselsau.

De stad Ulm is door een ingreep van Napoleon destijds verdeeld over twee deelstaten. Beieren had immers de kant gekozen van Napoleon tegen de Pruisen die zich verenigd hadden in een Noord-Duitse bond. Deze verdeling had een mentaliteitsverschil tot gevolg dat men blijft voelen tot de dag van vandaag. Alt-Ulm is gelegen in Baden-Württemberg, Neu-Ulm is gelegen in Beieren. München

de hoofdstad van Beieren, noemen velen de meest noordelijke Italiaanse stad, omwille van de flair en levensstijl van de Beierse bevolking te omschrijven. Dit in fel contrast met de eerder Pruisische ziel van vele in het noorden wonende Duitsers. Veelal hebben ze ook een andere godsdienst (het noorden eerder protestants, het zuiden eerder katholiek). In Alt-Ulm waren de winkels tot een oppervlakte van

800 m² open, in Neu-Ulm waren deze gesloten. Wie aankopen deed in Alt-Ulm en de Donau-brug overstak naar de woonplaats in Neu-Ulm kreeg een fikse boete van de politie. Wandelen op de Donau-oever was al even schizofreen: aan beide kanten mocht men wandelen met maximaal 2 personen samen, maar ‘aan de Beierse oever mocht je enkel wandelen als het moest, aan de Baden-Württembergse kant als je wilde’. Coronafederalisme pleegt men dit te noemen.

ULM

Meteen bij het binnenrijden van Ulm zie je het meest merkwaardige gebouw: de kerk met de hoogste kerktoeren ter wereld, namelijk 161 meter. Is de basis van de kerk gotisch (eerste steenlegging 1377), dan werd de toren pas afgewerkt in 1890. Vlak ernaast opende in 1993 het stadhuis ontworpen door de Amerikaanse architect Richard Meier, die in dezelfde periode tekende voor het Getty-Museum nabij Los Angeles. De keuze van een Amerikaans architect werd mede ingegeven door de invloed van Amerikaanse instellingen op de universiteit van Ulm, en dan vooral de uitbouw van de medische faculteit. Want na het terugplooiën van de Amerikaanse aanwezigheid na WOII, wensten ze nog uitdrukkelijk aanwezig te zijn bij de intellectuele heropbloei van de stad. Na WOII was de stad grotendeels verwoest en werd centraal een nieuwe straat, de Neue Strasse, aangelegd met moderne architectuur zodat de stad een frisse aanblik kreeg. Vrij veel musea openden hun deuren in de stadskern. Het Museum Ulm kreeg een heropfrisbeurt om de ‘Leeuwenmens’ — gesculpteerd zowat 40.000 jaar geleden — een mooi onderkomen te geven. Via een luchtige oversteek komt men in de Kunsthalle Weishaupt, waar hedendaagse kunstwerken in open ruimtes maximaal tot hun recht komen. Het was niet de eerste maal dat Ulm recht kroop na barre tijden. Na de Dertigjarige Oorlog (1618 – 1648) was er een verlies van 3,5 miljoen Guilders (5000 Guilders staat nu gelijk aan zowat 60.000 Euro). In 1770 was de stad zowaar failliet. Bij oorlogen op het eind van de 18de eeuw (tegen de Oostenrijkers) en in 1802 tegen de Fransen had men weer diepe schulden. Met de steun van Napoleon werden ze toen hoofdstad van Swäben onder Beierse voogdij. Na 1810 behoorde Ulm tot het Koninkrijk Württemberg. Van 1842 tot 1859 werd in de stad zowaar de grootste

Kerk en stadhuis

toenmalige vesting gebouwd in Europa, als bescherming tegen de Beierse expansiedrang. In 1869 werd de stad Neu-Ulm gesticht, als tegenpool van de stad Ulm in de andere deelstaat. Einstein werd geboren in Ulm, Kepler stelde er zijn wetten op, en recent was er een tentoonstelling over ‘Transhuman: Von der Prothetik zum Cyborg’. Wetenschap was en is hier dus aanwezig. Afwachten wat de toekomst op dit vlak in petto heeft. Maar dat is toekomst!

UNESCO WERELDERFGOED

De omgeving van Ulm profileert zich als vindplaats van een van de oudste menselijke sculpturen, de ‘Leeuwmens’ en het oudst gevonden muziekinstrument. Beiden zijn te dateren zowat 40.000 jaar geleden. De verschillende vindplaatsen werden als Unesco cultureel erfgoed erkend onder de noemer: Höhlen und Eiszeitkunst Swäbische Alb. Om die erkenning te verwerven moest een dossier samengesteld worden en werden de verschillende sites herbekeken, en zag men dat de Stadel grot niet

Kunst verbinden

volledig onderzocht werd tijdens de opgravingen van 1939 en 1988. Bij opgravingen in 2010 – 2012 werden nieuwe fragmenten gevonden en met 3D computer-simulatie kwam men tot de bevinding dat ontbrekende stukjes in het 1988-model schitterend konden ingevuld worden met de recente vondsten. De ‘Leeuwmen’s was compleet dankzij computer-simulatie en dit was een doorslaggevend argument om de regio te erkennen als werelderfgoed. Ter plaatse kan men fikse geleide wandelingen maken om de grotten te bezoeken, maar kan men tevens twee musea bezoeken waar deze vondsten geduid worden : Ulmer Museum in Ulm en het URMU-museum in Blaubeuren.

MUSEUM WÜRTH 2

Gevraagd om grote Europese privaatverzamelaars op te noemen, zal men stevast Arnault en Pinault (alfabetisch, want beide heren zijn nogal gevoelig wie eerst vermeld wordt) hun namen horen vallen. Op de derde plaats komt dan meestal Reinhold Würth, samen met zijn vrouw. Ze zijn zaakvoerders van het bedrijf Würth dat in 18 landen de producten

voor bevestiging en verstevigingsmateriaal op de markt zetten. In totaal net geen 80.000 werknemers, iets minder dan de helft verkooppersoneel. In 2020 viert men het 75-jarig bestaan van de firma. Ja dus, ontstaan direct na WOII. Reinhold Würth startte het collectioneren in de zeventiger jaren. Vandaag telt de collectie meer dan 18300 werken, moderne en hedendaagse kunst, maar tevens laat-middeleeuwse Duitse schilder-en beeldhouwkunst. Om dit alles op een waardige manier te tonen aan de geïnteresseerde kunstliefhebber, kon men dit reeds op meerdere locaties doen. Eind juni werd een gloednieuw gebouw, Museum Würth 2, geopend. De gerenommeerde architect Chipperfield werd aangesproken om het ganze Carmen Würth Forum te bouwen. Deze architect verdiende reeds zijn sporen in Duitsland met het Literatuur Museum in Marbach an der Lahn en de James Simon Gallery op het Museum Insel te Berlijn. Het Carmen Würth Forum omvat een concertzaal, een grote hal voor beurzen en bijeenkomsten, meerdere lokalen voor kleinere meetings in te houden, een onthaalruimte en dan het Museum Würth 2 met verschillende afdelingen om kunst tentoon te stellen. Maar laten we nu een beetje

△ *Carmen Würth Forum Außenansicht Museum* © Simon Menges
▽ *Carmen Würth Forum Vorplatz* © Simon Menges

Foto : Tony Cragg

historisch door de collectieopbouw grasduinen. In 1991 werd binnen het algemene bedrijfscomplex een eerste tentoonstellingshall gebouwd. Met deels de eigen productiegiedenis en een eerste aanzet voor kunsttentoonstellingen. In 1995 werd deze ruimte ingepakt door Christo en Jean-Claude, wat meteen duidde dat hij belangrijke kunstevoluties snel opmerkte, iets wat bij de verdere collectieopbouw zeer waardevol bleek.

KUNSTCOLLECTIE

Maar hij ondersteunde ook andere kunstcollecties. Toen in 2005 de Fürstlich Fürstenbergische Kunstsammlung te koop kwam kocht hij die in zijn geheel en bracht ze onder in de 12de eeuwse Johanniterkirche en meteen werd deze ook van de slooping gered. Later werd de collectie verder uitgebreid in samenspraak met de Staatsgalerie Stuttgart. Zelfs een topwerk binnen het oeuvre van Hans Holbein de Oudere werd verworven. Ondertussen groeide de collectie moderne en hedendaagse kunst gestaag. Laten we ons beperken tot een opsomming van de kunstenaars welke vertegenwoordigd zijn in de collectie: Max Beckmann, Max Ernst, Ernst Ludwig Kirchner, Edward Munch, Emil Nolde en Pablo Picasso, geklasseerd onder de klassieke modernen. Een aantal beelden van de kunstenaars Eduardo Chillida, Tony Cragg, Robert Jacobson, Anish Kapoor, Henry Moore, Niki de Saint Phalle en Bernard Venet. Om het lijstje nog een beetje te vervolledigen: Hans Arp, Gerhard Richter, Georg Baselitz, Christo and Jeanne-Claude, Anselm Kiefer en nog vele anderen. De architect David Chipperfield gekend om zijn strakke lijnen, zorgde voor gedempt bovenlicht door een volledige glaspartij op het dak en bij middel van de belvedere krijgt men ook een blik op de buitentuinen met de vele kunstwerken en bij extensie zelfs op het landschap van Baden-Württemberg. Uitdijend over de wereld zijn er in 18 landen nog bijgebouwen en bijna allen hebben ze ook daar kunsttentoonstellingen. Een top hierbij is de Würth vestiging in de Rioja-streek die geopend werd in 2007. Daarnaast is er nog de Reinhold Würth Musikstiftung met de Würth Philharmoniker en zijn er nog prijzen voor literatuur en jonge kunstenaars. Hoe is dit alles financieerbaar? Dat het bedrijf in 2019 een omzet had van zowaar 14 miljard euro kan hier ongetwijfeld toe bijdragen.

Ulm Löwenmensch

Museum Würth 2_Belvedere_Blick in Skulpturengarten

INFO

- Stad Ulm : <https://tourismus.ulm.de/web/en/ulm-und-neu-ulm/>
- Vesting : <https://tourismus.ulm.de/web/en/ulm-und-neu-ulm/bundesfestung-ulm/wilhelmsburg.php>
- Unesco erfgoed en URMU Museum : www.museum.ulm.de / www.urmu.de
- Leeuwmens : www.loewenmensch.de
- Boek : The return of the Lion Man – History Myth Magic, catalogoog bij de tentoonstelling ‘Return of the Lion Mn 2014, maar nog steeds te bekomen in het museum.
- Würth-museum :
www.kultur.wuerth.com/newsletter
www.instagram.com/wuerth_collection
www.facebook.com/WuerthPhilharmoniker

Les casemates

Le fort de Mutzig : une escapade en Alsace à 20 minutes de Strasbourg

.....
©Texte et photos : Roland G. Stern
.....

De nombreuses choses sont à voir dans cette région un peu méconnue où chacun trouvera une réponse à sa curiosité. La brasserie d'Obernai est la plus grande de France, la cathédrale de Strasbourg et le quartier de la Petite France méritent une visite tandis que le camp de concentration de Natzweiler- Struthof permet de se souvenir... avant peut-être d'aller voir le Musée de la Choucroute ou de se promener dans la réserve naturelle du Ried de Sélestat. La route des vins et ses abords est pleine de richesses qui permettront au voyageur de séjourner avec satisfaction durant tout un week-end.

UN MOMENT D'HISTOIRE

S'il y a des endroits symboliques, le *Feste Kaiser Wilhelm II* en fait bien partie. Il s'agit de la plus vaste fortification construite par les Allemands sur une superficie de 254 hectares sur les hauteurs de la Bruche. L'endroit, choisi après la guerre de 1870-71, entre trois autres possibilités par l'Empereur Guillaume II, avait pour vocation de bloquer la plaine du Rhin contre toute tentative d'invasion venant de Belfort ainsi que de la vallée pour barer la route aux armées françaises. La construction, décidée en 1893, durera jusqu'en 1916 et comprendra 22 tourelles de tir avec des canons de portée allant de 12 à 18 kilomètres. L'ensemble est relié par des souterrains profonds d'une vingtaine de mètres. Une nécessité absolue résidait dans l'approvisionnement en eau pour 7.000 soldats. Si le site de Mutzig fut retenu bien que le village soit situé à 400 mètres en contrebas c'était en raison de la présence d'une immense réserve d'eau à 80 mètres de profondeur. A partir de là, toute une technologie réellement avant-gardiste fut instaurée pour installer ce fort. La visite, qui dure environ 3 heures (2 km de sous-sol à 14°cc, plus l'extérieur, avec de nombreuses marches), passe par divers salles impressionnantes. Comme ce camp retranché ne doit pas être repéré par des fumées intempestives, des hottes extractives sont installées au-dessus des cuisinières et sont reliées à tout un système de tuyaux destructeurs. Comme chacun sait, les déjections humaines entraînent la formation d'un gaz explosif en petite quantité mais qui, cumulé dans un univers fermé, peut se modifier en une véritable bombe. Là encore deux choses interviennent : les toilettes sont assises, ce qui est exceptionnel pour l'époque, et elles sont munies d'un couvercle pour éviter la propagation du gaz qui est récupéré par un aspirateur. L'électricité avec des ampoules fonctionnant en 110 volts existe partout et est fournie par une salle des machines de quatre turbines. La boulangerie est quant à elle un chef-d'œuvre d'inventions afin que le pain ne pourrisse pas et que le four reste stable. La partie dite hospitalière fait frémir car le temps manquant souvent aux médecins ils n'avaient, pour les blessés, que rarement le choix entre les soins réels ou l'amputation sauvage.

Couloir de liaison

Tourelles de tir

Salle des machines

Toilettes modernes pour l'époque

OU COMMENT L'ETAT TRANSFORME SES SOLDATS EN ALCOOLIKES NOTOIRES

Le problème des producteurs de vin du bordelais était important. Les hommes étant partis à la guerre n'étaient plus dans leurs foyers ni dans les bistrotts pour consommer. La décision fut prise de remplacer l'eau potable par du vin et c'est une ration de 4 litres par jour que reçurent les militaires du fort. Bien évidemment cela les encouragea pour se battre mais l'impact sur leur santé fut évident. Il fut encore très sensible et désastreux lors de leur retour chez eux.

ALLEMANDE PUIS FRANCAISE, PUIS ALLEMANDE PUIS FRANCAISE, PUIS ALLEMANDE ET FINALEMENT FRANCAISE

Ainsi va le cours de l'Histoire: durant la Première Guerre mondiale l'Alsace était allemande depuis le traité de Francfort. Elle est revenue à la France par le Traité de Versailles annulé par l'occupation durant la Deuxième Guerre mondiale. Pendant cette période le fort de Mutzig, récupéré un temps par les troupes françaises, devint l'objet d'une attaque sans violence de leurs ennemis qui reprirent le terrain sans combattre en le découvrant abandonné. Fiers d'eux, ils annoncèrent cette victoire sans prévenir leurs supérieurs et la Luftwaffe, pensant y trouver des soldats français, ouvrit le feu sur des soldats d'Outre-Rhin, leurs frères d'armes qu'ils décimèrent. Ce fut le dernier combat en date sur

ce lieu rempli de souvenirs qui au fil du temps est passé comme un symbole de paix et de réconciliation franco-allemande. Ce jeu d'aller-retour entre les deux pays n'a pas seulement concerné les territoires. En faisant des recherches dans des archives personnelles, l'auteur du présent article a retrouvé un certificat concernant sa grand-mère née à Abreschwiller, village proche de Mutzig en 1879, quatre ans avant la décision de construire le fort. Après avoir été elle aussi de chacune des nationalités au gré de l'Histoire, ce n'est qu'en 1952 qu'elle fut déclarée définitivement française étant cependant décédée à Auschwitz en 1944!

INFO

- Visites avec guide en français, anglais ou allemand. Groupes sur réservation. Tél. : +33 6 08 84 17 42, info@fort-mutzig.eu.
- Bonnes adresses :
Que serait la région sans sa fameuse *Flammaekueche* que nous avons spécialement appréciée au restaurant le [Nid de Cigogne](#) – 25 rue du 18 novembre à 67190 Mutzig, Tél. : 03 88 38 11 97
- [La Cave du Roi Dagobert](#) – 1 route de Schassaachtserheim à 67130 Traenheim, où vous trouverez des eaux de vie et des vins locaux de qualité moins chers que sur leur site.

Thermae Palace Hotel

Op het strand van Oostende: deel 2

.....
 ©Tekst en foto's: Patrick Perck

Op het strand van Oostende: akkoord. Maar deel 2? Iets gemist? Het is op de kop 10 jaar geleden dat UBJET een bezoek bracht aan Oostende en meer specifiek de tentoonstelling van James Ensor. Hoogste tijd om deze kunstenaar opnieuw met een bezoek te vereren. Maar dit bezoek kwam maar op de tweede plaats want ik had lang geleden, nog voor er van Corona sprake was, afgesproken om het laatste weekend van juni eens uit te waaien aan onze 'koningin der badsteden'.

En net dan: het mocht: reizen in binnenland en perifere landen (opmerkelijk hoeveel Nederlandse, Luxemburgse en Franse autokenletters er te bespeuren waren). Het mocht: overnachten in een hotel (uiteraard verblijf in Oostende Thermae Palace waar UBJET ooit nog haar algemene vergadering hield). Het mocht: musea bezoeken (dus opnieuw naar Ensor maar ook naar...). Oostende blijft voor mij een ku(n)ststad dus uitstekend om er een paar dagen te verblijven, een strandwandelingetje te maken, een museumpje mee te pikken en een seafoodmaaltijdje te nuttigen. Strandwandelingetje, geen enkel probleem want hoewel stadsdiensten volop bezig

waren de zandstroken in percelen af te bakenen om de verwachte toeristen coronaveilig-gewijs naar de gepaste hokjes te leiden viel er van kustmeute niets te bespeuren. Her en der een enkele ganger maar niks geen toeloop. Vredig uitwaaien dus. Het [Thermae Palace Hotel](#) een begrip in heel de regio hic et nunc maar ook historisch geliefd. De Leopold II wandelgang (hoelang kan men deze naam nog in standhouden gelet op beeldenstorm en rode verf kwasten?). Brasserie Albert (zeker de garnalenmenu proeven: een echte aanrader), de Belle Epoque-kamers met zicht op zee, alles in teken van Royal en grandeur. Door Corona-naweeën waren

de fitness ruimte en de sauna niet in gebruik maar genoeg te beleven! Hintje: gebruik de website voor reservering en kijk de talrijke aanbiedingen na (info@thermaepalace.be). Constant Permeke is must. Op wandelafstand van Thermae Palace, ook op de Dijk loopt nog tot 8 november deze expo van Permeke over zijn band met Oostende. Constant Permeke is zonder twijfel één van de belangrijkste Vlaamse expressionisten, door zijn donkere kleuren en hoekige en bonkige zeelui en vissersvrouwen zeer herkenbaar. Toen ik nog klein en onbezonnen was ging ik eens naar mijn peter, een zeer groot kunstkenner en in zijn living hing een Permeke. Ik bleef maar kijken naar dat kunstwerk dat mij mate-loos intrigeerde want hoe somber en overheersend ook, ik vond nergens de ogen van die man. Toen vertelde mijn peter dat dit nu Constant Permeke was maar dat ik nooit ofte nooit een schilderij van deze Vlaming mocht kopen want dat door het gebruik van bepaalde bitumen zijn werken op den duur zouden zwart worden. Jaren heb ik bij elk doek dat ik thuis aan de muur zag hangen telkens gevraagd of dit nu een Permeke was dat sowieso niet mocht worden aangekocht! Over Permeke (1886-1952): met de klankkleur van een basviool, *nog tot 8 november. Venetiaanse Gaanderijen*. Reservatie verplicht want er is een tijdslot! Terecht vindt de tentoonstelling in Oostende plaats, de stad waar hij opgroeide (werkte later ook nog in Sint-Martens-Latem en Jabbeke) en je ziet zeer duidelijk zijn evolutie en ontwikkeling. In feite kan je drie thema's onderscheiden in de opgehangen werken. Vooreerst zijn periode van voor WO I zijn beginjaren en de invloed die hij ondergaat van Albert Servaes en de Latemse School. Dan krijg je de periode van 1919-1929 dus nadat hij terugkomt uit zijn ballingschap in Engeland waar hij altijd weer opnieuw de zee schildert met vissers tegen de woeste zee in roeiend en de naar hun man turende vrouwen vanop de kade, maar ook de straten van Oostende, overdag en bij nacht en ontij. Als derde deel zie je zijn invloed op zijn vrienden-kunstenaars: Albert Servaes, Léon Spilliaert, Gust De Smet, Frits Van den Berghe en Oscar Jespers. Ook van deze meester-schilders hangen er verschillende werken zodat je een aardig beeld krijgt van de wederzijdse invloeden. Bij bezoek zeker de app downloaden (via qr-code aan kassa te bekomen en inbegrepen in toegangsbiljet) want deze is zeker een meerwaarde. Bij de meeste werken kan je dan gewoon door je smartphone (foto

△ Leopold II met basketsloefen...
▽ Corona overal aanwezig, zelfs in de kunst...

Peermacke ten voete uit

Ensor: zeer waarschijnlijk zijn bekendste werk

Ook Panamarenko valt te bewonderen in Mu.ZEE

app) te richten naar het symbool uitgebreide uitleg horen via je eigen gsm. Niet altijd duidelijk waar symbool weggedoken is maar meestal gewoon op de grond onder het kunstwerk. En soms... werkte systeem helemaal niet. Corona weet je... Je hebt enkele uurtjes nodig voor deze must maar weekend telt toch ook nog een zondag, niet? Dus na ontbijtkoeken met warme chocolademelk en de obligate zondagsviering (met mondmasker!) hup naar **Mu. ZEE**. Deze permanente tentoonstelling, vooral gewijd aan James Ensor en Léon Spilliaert, twee grootmeesters van Oostende hadden we dus tien jaar geleden met UBJET al eens bezocht maar is een tweede (en derde) bezoek meer dan waard. Vooral omdat de tentoonstellingsruimte sedertdien een gevoelige upgrade heeft ondergaan. Hoewel je Ensor (1860-1949) helemaal niet kan vergelijken met Spilliaert (1881-1946) hebben ze één groot ding gemeen: een sterke aantrekking tot het licht van Oostende, het ritme van de zee, de vissers en het strandleven! Als James wordt geboren, is Oostende nog een klein vissersstadje met open riolen, omringd door stadswallen en elke avond gaan de stadspoorten vergrendeld toe! Maar dan komt Leopold en nestelt hier zijn zomerresidentie. Gevolgen: masterplan, stadswallen worden gesloopt, brede wandeldijk met villa's, hotels en restaurants, casino, spoorlijn Brussel-Oostende, de Wellington Paardenrenbaan.... Oostende wordt koninklijk en trekt de beau monde aan en Spilliaert beleeft dus een hele andere stad dan Ensor in zijn beginjaren beleefde. Maar beiden zijn begeistert door het licht van de stad, het ritme van de zee, het strandleven en de vissers. Ontdek deze grootmeesters! Maar er zijn ook nog andere zalen en andere ontdekkingen te doen. Vergeet bijvoorbeeld niet Panamarenko die enkele maanden geleden is overleden, of Luc Tuymans. Op het strand van Oostende... meer dan de moeite waard maar vergeet de binnenstad niet, ook bij minder fraai weer!

INFO

- www.visitoostende.be

Ensor: non-conformist

Spilliaert, één van de boezemvrienden van Ensor

La boucle de la Meuse à Monthermé

Sur les pas de Rimbaud et de Verlaine dans les Ardennes françaises

.....
 ©Texte : Gilbert Menne – ©Photos : Brigitte Bauwens

Arthur Rimbaud et Paul Verlaine, les « poètes maudits », deux personnalités hors du commun de la littérature française du XIXe siècle, ont marqué de leur empreinte le Département des Ardennes françaises où ils ont tous deux leur musée tandis qu’une route touristique leur est dédiée. Nous avons suivi leurs traces et visité Sedan, Charleville-Mézières, Juniville, Givet et les environs. Une escapade culturelle et touristique à deux pas de chez nous.

LE MUSÉE PAUL VERLAINE A JUNIVILLE

Verlaine est né à Metz le 30 mars 1844 dans une famille bourgeoise. Etudiant difficile à Paris, il fréquente les milieux littéraires et tombe dans l'alcoolisme. Il publie son premier recueil de poésie à 22 ans : *Poèmes Saturniens*. Il se marie avec Mathilde Mauté, a un fils, Georges, et devient employé communal. Il publiera ensuite *Les Fêtes Galantes* mais fera aussi des critiques littéraires, des œuvres érotiques, des ouvrages de fiction. En septembre 1871, il rencontre Rimbaud venu à Paris qui devient son amant. Lors des émeutes de la Commune, il se joint aux manifestants, perd son emploi et s'exile à Londres avec Rimbaud. Deux ans plus tard, à Bruxelles, il tire un coup de revolver sur son « époux infernal » et le blesse légèrement. C'est la fin de leur liaison. La justice belge le condamne à deux ans d'emprisonnement, d'abord à Bruxelles puis à Mons. A sa sortie, il part enseigner en Angleterre et en France. Verlaine devient mystique et renoue avec la religion. Il écrit *Sagesse* et autres poèmes. Sa mère lui offre une exploitation agricole à Juniville. Verlaine écrit encore, notamment des articles touristiques sur les Ardennes. Il fait faillite et meurt ruiné à Paris le 8 janvier 1896. Son œuvre, empreinte de sensibilité et de mélancolie, a inspiré de nombreux symbolistes. L'Académie Française lui a décerné le titre de « prince des poètes ». Le Musée, ancien café du Lion d'Or, est situé en face de l'ancienne maison de Verlaine. Il présente du mobilier et des souvenirs du poète.

SEDAN, LA PLUS GRANDE FORTERESSE MIEVEVALE D'EUROPE

En 1424, Evrard de la Marck-Arenberg II bâtit sur un éperon rocheux au-dessus de Sedan un château-fort avec une première fortification. Ses neuf successeurs renforcèrent constamment les défenses en suivant les progrès des techniques de siège et le développement de l'artillerie. Sedan devint progressivement une formidable **forteresse** dont les murs étaient épais de 7 à 27 m. Située à la frontière de la France et du Saint-Empire germanique, à une position-clé, la ville devint une principauté pratiquement indépendante durant un siècle sous la protection de la France. Mais en 1642, le prince Frédéric-Maurice de la Tour d'Auvergne fut compromis dans la conjuration de Cinq-Mars contre Richelieu. Ce fut la fin de la principauté, car pour

Portrait de Paul Verlaine

Le Musée Verlaine à Juniville

Le château de Sedan

sauver sa tête il fut contraint de donner Sedan à la France. L'armée française occupa alors la citadelle jusqu'en 1962. Lors de la guerre franco-prussienne de 1870, l'empereur Napoléon III, retranché avec son armée à Sedan, dut capituler. Ce fut la fin du Troisième Empire et la naissance de l'Empire allemand. Après la visite, qui prend facilement deux heures, ne manquez pas de vous sustenter au **Café Turenne** du château.

CHARLEVILLE-MEZIERES

En 1606, Charles de Gonzague, duc de Nevers et de Rethel fonde, face à la localité de Mézières, une ville nouvelle sur la Meuse : Charles-ville. Alors que Mézières a une vocation militaire, la nouvelle cité sera au contraire dédiée au commerce. Pour la peupler, le duc accorde le droit d'asile à tous ceux qui sont recherchés en France ! De nombreuses congrégations religieuses s'y établirent également. La Place Ducale, coeur de la ville, fut aménagée en 1612. Le palais ducal, lui, ne fut jamais construit par manque d'argent. L'attraction touristique principale de la ville est le **Musée de l'Ardenne**, avec son extension le Musée de la Marionnette. Il est par nature transfrontalier et présente des collections depuis la Préhistoire jusqu'à nos jours. On retiendra la superbe fresque romaine du IIe siècle, les belles pièces romaines des Ve et VIe siècles, la salle de la manufacture royale d'armes, la section des peintres locaux et la collection de marionnettes datant de 1941. C'est d'ailleurs dans la ville que se tient chaque année depuis 1961 le Festival international de la Marionnette. Le restaurant l'Entrecôte est à recommander.

LE MUSEE ARTHUR RIMBAUD

Arthur Rimbaud est né le 20 octobre 1854 à Charleville dans une famille de cinq enfants. Il publie son premier poème à 15 ans. Ses études sont brillantes, il collectionne tous les prix et concours. Inspiré notamment par Baudelaire et Victor Hugo, il se démarque très vite des auteurs classiques pour suivre ses propres conceptions littéraires. Il écrit des poèmes en prose, estime que le poète doit tenter de décrire l'inconnu, devenir une sorte de visionnaire qui doit prendre tous les risques personnels. Viennent ensuite le *Dormeur du Val*, *Le Bateau Ivre*, *Une saison en Enfer*, *Illuminations*,

La Place ducale à Charleville-Mézières

Musée de l'Ardenne - Musée de la Marionnette

Portrait d'Arthur Rimbaud

Charlemont, citadelle de Givet

Voyelles. Il devient libertaire et marginal, provoque le milieu littéraire et suscite plusieurs scandales. Il fugue régulièrement à Paris et y rencontre Verlaine. A la fin de leur liaison, il arrête d'écrire en 1875, à 20 ans, et décide de voyager. Il apprend plusieurs langues et parcourt durant cinq ans l'Europe, vivant d'expédients et de petits boulots. Puis, c'est l'Afrique. Il devient négociant et s'installe dans un comptoir à Harrar, en Ethiopie. Il est aussi explorateur, visite le Yémen et vend de tout, même des armes. Il contracte une synovite dans un genou, doit revenir en France pour se faire opérer. A l'arrivée à Marseille, il est trop tard et il faut l'amputer. Il retourne chez sa mère dans sa ferme à Roche mais son moignon ne guérit pas. Il meurt à Marseille dans une clinique le 10 novembre 1891 à l'âge de 37 ans. Le [Musée Arthur Rimbaud](#) est installé dans le Vieux Moulin sur la Meuse et a bénéficié d'une nouvelle scénographie en 2015. Le lieu est à la hauteur de « L'Homme aux semelles de vent » : superbe ! Grâce à une très complète documentation, le visiteur pourra revivre la courte vie, l'oeuvre et les pérégrinations de cette étoile filante de la littérature dont l'influence demeure encore de nos jours. Sur le même quai que le musée, la **Maison des Ailleurs**, ouverte au public, est le bâtiment où la famille Rimbaud vécut de 1869 à 1875. Elle évoque les voyages du poète. Rimbaud continue d'inspirer, puisque la ville a créé un **Parcours artistique Rimbaud** ouvert aux artistes sous forme de fresques en grandeur nature sur les murs portant chacune un texte du poète. Six fresques sont déjà réalisées.

GIVET, SENTINELLE SUR LA MEUSE

On rejoint Givet et la Belgique en passant par **Monthermé**, où le point de vue panoramique de La Roche à Sept Heures permet une belle vue sur une boucle de la Meuse. La première **citadelle de Charlemont**, qui surplombe Givet et la vallée du haut de ses 210 mètres, fut construite par Charles-Quint en 1554, du temps des Pays-Bas espagnols. Devenue française par le Traité de Nimègue en 1678, Givet fut inspectée par Vauban qui conçut une fortification complète pour le site. Renforcée encore au XIXe siècle, la citadelle fut assiégée et bombardée plusieurs fois au cours des divers conflits et cessa ses activités militaires en 2009 pour devenir l'attraction touristique principale de la ville. Restaurant conseillé : Brasserie Giv' & Mouettes.

INFO

- Logement à Sedan : [Hôtel La Sapinière](#), Logis de France, très bon avec repas soigné, à 6 km du centre.
- Logement à Charleville-Mézières : « Côté chambres », une chambre d'hôtes à 200 m de la Place Ducale, dans une ancienne maison de caractère.
- O.T. : www.charleville-sedan-tourisme.fr
- Givet : www.valdardennetourisme.com
- Agence de Développement Touristique : Djamila Daoud, www.ardennes.com.
- Merci à nos guides : Marc, Laetitia, Myriam et Laurine.

Zicht op het Zwarte Woud vanaf Dollenberg Resort

Het Zwarte Woud (D) voor levensgenieters

© Tekst en foto's : Patrick De Groot

Het Zwarte Woud is al sinds de jaren '50 een populaire bestemming voor de Belgen, en sindsdien vooral in trek bij oudere toeristen. Dit geologisch oude Duitse middelgebergte (met de Feldberg 1.493m als hoogste top) is gelegen in het zuidwesten van het land en behoort tot de welvarende deelstaat Baden-Württemberg (met Stuttgart als hoofdstad). Bij een vernieuwd bezoek aan deze prachtige streek — met donkere gemengde (naald) wouden — hebben wij andere accenten voor het toerisme ontdekt, die ook ongetwijfeld jongeren kunnen aanspreken. Het toeristisch product is zeer gedifferentieerd, met nadruk op actieve vakanties zoals wandelen, fietsen en wintersport.

NATIONAAL PARK

Er bestond al lang een Natuurpark Zwarte Woud Midden/Noord en Zuid, het grootste van Duitsland (resp. 3.750 km², 700.000 inwoners en 3.700 km², 550.000 inwoners). Pas in 2014 werd het *Nationalpark Schwarzwald* opgericht, gelegen op de bergrug van het noordelijke Zwarte Woud tussen Baden-Baden en Freudenstadt. De totale oppervlakte van het Nationaal Park bedraagt 10.062 ha. Het is eigenlijk een natuurbeschermingsproject, bestaande uit

twee delen : *Nord* (2.447 ha) en *Süd* (7.615 ha) (hier ligt ook het bezoekerscentrum Ruhstein). Meer in het oostelijk deel ligt het Biosfeerreservaat Zwarte Woud (63,3 km²). Na Beieren is Baden-Württemberg de groenste deelstaat van Duitsland.

TYPISCHE DORPEN EN STADJES

Het Zwarte Woud heeft tal van typische gezellige dorpjes en stadjes. Wij bezochten o.m. Schiltach (met in de buurt het vermaarde Openluchtmuseum

in Gutach), Oberkirch en onze topfavoriet **Gengenbach** met talrijke vakwerkhuisen. De grotere grensstad Offenburg (verkreëg al in 1240 stadsrechten) is zeer populair bij Franse shoppingtoeristen... vandaar dat Frans de tweede taal is!

Ten zuiden van Freiburg ligt het **Hochschwarzwald** met wintersportmogelijkheden op de Feldberg. Bezoek het stadje Staufen im Breigau, dat gedomineerd wordt door het kasteel Staufenberg, en verpoos even op het aardige marktplein met fontein en stadhuis (°1546).

Marktplein in het schilderachtige stadje Gengenbach

WELLNESS

Duitsland is hét land bij uitstek om te genieten van wellness. En Baden-Württemberg is 's lands Bäderland nr. 1. Baden-Baden (55.000 inw.) is waarschijnlijk het meest bekende en mondaine kuuroord. Spa in onze Belgische Ardennen is en blijft uiteraard de moeder van alle kuuroorden. In het prachtige en chique Baden-Baden kun je o.m. kuren in het klassieke Friedrichsbad uit 1877 (een unieke ervaring via een uitgestippeld parcours) en bij de moderne buur Caracalla Therme. Verder is er een Kurhaus met 's lands oudste en grootste casino (*Spielbank*), tal van beroemde cafés en hotels (zoals het Brenners Park) en kan men heerlijk shoppen in de exclusieve winkels van het verkeersvrije centrum. De 3 km-lange Lichtenberger Allee is als kuurpark de flaneurboulevard bij uitstek. Hier bevinden zich ook de bekendste musea zoals het Kunstmuseum Frieder Burda (°2004), de Staatliche Kunsthalle Baden-Baden, het Museum voor

Kunst en Techniek van de 19de eeuw (met een boeiende tentoonstelling *Baden in Schönheit*, over de badcultuur in het begin van de 20ste eeuw), en het interessante Stadtmuseum waar men zowat alles te weten komt van de lokale geschiedenis. Voor een betaalbare lunch kan men terecht in de brasserie van het Kurhaus (met uitnodigend terras) of in Café König (met annex een oogverblindende patisserie waar men een lekker stuk Schwarzwaldtorte kan proeven). Een ander aan te bevelen kuuroord in het zuidoosten van het Zwarte Woud is het veel kleinere Badenweiler met een Kurpark en overblijfselen van de Romeinse baden.

Het beroemde Brenners Park hotel langs de Lichtenberger Allee in Baden-Baden

GASTRONOMIE

De overheerlijke *Schwarzwaldtorte* met donkere kersen, de *Schwarzwald Schinken* en *Leberwurst* zijn overal verkrijgbaar. Er zijn tal van lokale merken van bron- en mineraalwater. Voor de echte *haute cuisine* moet je naar het stadje Baiersbronn: dit is nr. 1 wereldwijd wat Michelin-sterrendichtheid per gemeente betreft. In de hoger gelegen deelgemeente Tonbach, ligt het beroemde Hotel Traube Tonbach (°1789), met een 2* Michelin-restaurant Schwarzwaldstube (vorig jaar afgebrand, had toen 3*, nu tijdelijk een elders ondergebracht totdat de nieuwbouw voltooid is), een 1* Köhlerstube en een bib gourmand Bauernstube. In Baiersbronn ligt ook het beroemde 3* restaurant-hotel Bareiss. In ons verblijfshotel Dollenberg (zie verder) hebben wij ook volop genoten van de regionale gastronomie. Ons inziens liggen de prijzen in de Duitse horeca

een stuk lager dan in België, zeker wat de wijnen betreft. En de gastvrijheid en – vriendelijkheid staan hoog in het vaandel!

Hoofdingang van het Dollenberg Resort met het 2 restaurant Le Pavillion op de eerste verdieping.*

WIJNTOERISME

Westelijk grenzend aan het Zwarte Woud ligt de Rijnslenk met hellingen vol met wijngaarden (vergelijk met de geografische/geologische analogie van de Vogezen en de Elzas in Frankrijk). De zonnige wijnstreek Baden is de derde belangrijkste wijnproducent van Duitsland. Wij volgden een groot deel van de Badische Weinstrasse: deze autoroute loopt van Baden-Baden in het noorden tot Weil am Rhein in het zuiden (vlakbij de Rijn en de Zwitserse grens). Het bekendste wijndorp is Durbach met een adembenemend landschap in de omgeving. Nabij het kasteel van Staufenberg kan je heerlijke wijn proeven en kopen in het *Markgräfllich Badisches Weinhaus*.

Zicht op de wijngaarden van Durbach met op de top het 11de eeuwse kasteel

CASE: DOLLENBERG RESORT

In de dubbelgemeente (2.700 inw.) en kuuroord Bad Peterstal-Griesbach in het Renchtal verbleven wij (en zeker niet voor de laatste keer!) in het schitterende familiebedrijf **Dollenberg Resort**. De huidige manager is Meinrad Schmiederer (°1951, hotelier en gastronom). Zijn ouders hadden een familiepension. Er kwam een eerste nieuwe aanbouw in 1974/5, en vervolgens werd het hotel continu uitgebreid. In 1989 werd de eerste wellness geopend. Dollenberg telt 63 kamers en 38 suites van uiteenlopende oppervlakte (en prijs). Het hotel is lid van de zeer prestigieuze Relais & Châteaux en heeft een 2* Michelin-restaurant Le Pavillion met een Franse klassieke keuken van chefkok Martin Hermann. De Wellnessoase Dolina behoort tot de top-3 van de Duitse spa's en verdient terecht de maximum beoordeling van 5* volgens *Wellness Stars Deutschland*. Men kan er op 5.000 m² ontspannen in zes verschillende buiten- en binnenbaden (met o.m. het fantastisch relaxerende zoutbad met jetstreams), in zeven sauna's en stoomgrotten, en aangevuld met klank- en opgietsessies of massages.

Elke dag hebben wij genoten van het *happy hour*... met alle drankjes aan de helft van de prijs! Kortom: dit hotel is een oase van rust in het Zwarte Woud, en het benadert in alle opzichten de perfectie.

Het prachtig gelegen Dollenberg Resort in Bad Peterstal-Griesbach

EXCURSIES

Verblijfstoeristen verkrijgen in het Zwarte Woud meestal een zogenaamde *Konus Gästekarte*, waarbij men kan genieten van talrijke reducties in musea en attracties, alsook gratis openbaar vervoer (let wel op de gereduceerde dienstregeling tijdens het weekend!). Ontdek bijvoorbeeld de **Schwarzwaldhochstrasse** met onder meer als bezienswaardigheden de Mummelsee (een klein glaciaal meer), de Allerheiligen Wasserfälle (met een wandeling van 45 minuten H/T), en Freudenstadt (het centrum werd volledig verwoest in 1945 en nadien planmatig heropgebouwd) met het grootste marktplein van Duitsland. In de omgeving ligt het wintersportoord Kniebis. Het Zwarte Woud is rijk aan **watervallen**, zoals Triberg (met 163 m de hoogste en bekendste van Duitsland), Allerheiligen en Todtnau (97 m hoog). Onder de meren vermelden wij de Schluchsee en Titisee (met aangename oeverpromenade en populaire boottochten). **Freiburg** is de enige metropool (228.000 inw.) van het Zwarte Woud, gelegen op het drielandpunt van D/F/CH. Zij is tevens de zonnigste en meest zuidelijk gelegen grote stad van Duitsland. Het is een geliefde universiteitsstad met een losse en alternatieve sfeer. Onder de vreemdelingen wonen er vooral Italianen, en dat is goed te merken aan het aantal *eiscafé's* (zeer populair in Duitsland!) en Italiaanse restaurants.

De slogan van Freiburg is *Green City*, nogal logisch want het is de meest ecologische Duitse stad met veel alternatieve energie (zoals zonne-energie), met het grootste aantal biowinkels van Duitsland, met een verkeersvrije binnenstad (of *Altstadt*) en een zeer efficiënt openbaar vervoer. De meest bekende attractie is de gotische Münster met de 116 m hoge toren, gelegen op de Münsterplatz. Het oude en nieuwe stadhuis liggen aan het geanimeerde Rathausplatz. Geniet in Freiburg van de vele speciale winkeltjes in het shoppinghart. Heel bijzonder zijn de historische gootjes (*Freiburger Bächle*) waarin helder water overal in de straten en steegjes stroomt. Het **Europa Park** in Rust is het grootste attractiepark van Duitsland en sinds jaren verkozen tot het beste van Europa. Dit park en resort is beroemd om zijn 13 achtbanen (waaronder de hoogste van Europa) en de reis om de wereld met 13 toeristische landen (met o.m. Nederland... maar van ons land is geen spoor!). Tenslotte gaan we helemaal in het zuidoosten van Duitsland (en het Zwarte Woud) naar **Weil am Rhein**, wereldbekend om de onderneming Vitra (°1950) en gespecialiseerd in design meubelproductie. Bezoek er het Vitra Design Museum (uit 1989, het eerste werk van de beroemde architect Frank Gehry in Europa), en de Vita Campus.

In de hoofdstraat van de verkeersvrije Altstadt van Freiburg

INFO

- Aanbevolen kaart Michelin 131 (groene kaart ZOOM Alsace, Fôret Noire op 1/200.000), en de Groene Reisgids Michelin *Allemagne du Sud / Bavière* (2019), verdeeld door Uitgeverij Lannoo.
- www.dollenberg.de
- www.duitsland-vakantieland.be
- www.europapark.de
- www.nationalpark-schwarzwald.de

Een beeld met een woord

© Tekst en foto: Karel Meuleman

Het binnenplein van de [Grote Moskee Sheikh Zayed](#) in Abu Dhabi is van een immense grootte en zeg ook maar schoonheid. Daarmee staat ze voor mij op één lijn met de Sint Pietersbasiliek in Rome. Meer dan 1.000 met goud versierde pilaren schragen aldus sinds de opening in 2007 een van 's werelds mooiste gebedshuizen. Het middenplein dat je hier ziet, kan 20.000 gelovigen ontvangen op een vloer van wit Italiaans marmer. De bloemmotieven die daarin zijn verwerkt, geven een gevoel van frisheid. Ik moest geduld hebben om juist die ene persoon alleen in beeld te krijgen, tegen een achtergrond van zuilen. Het lijkt wel een zwart-wit beeld, afgezien van wat kleur op de voorgrond en het goud op de zuilen. Merk ook de zon die haar licht subtiel weerkaatst in de achtergrond. De man, heel alleen, toont meteen het majestueuze van dit architecturaal wonder. Je kunt zelf ook een [virtueel bezoek](#) brengen aan het binnenplein.

The courtyard of the Sheikh Zayed Grand Mosque in Abu Dhabi is an immense greatness and also quite beautiful. To me it is on par with the square of St. Peter's Basilica in Rome. Since the opening in 2007 of one of the world's most beautiful houses of worship, more than 1,000 gold ornate pillars surround the courtyard. The center square that you see pictured can hold 20,000 worshippers on a floor of white Italian marble. The floral motifs were incorporated to give a sense of freshness. I had to have patience in order to only get just one person in the picture, against a backdrop of columns. It looks like a black and white image, apart from some color in the foreground and the gold on the pillars. Note also the sun reflecting its light subtly more in the right part of the background. [The lone man](#) instantly displays the majesty of this architectural marvel.

Het exclusieve Elaisa Energetic Wellness in Dilsen-Stokkem

© Tekst : Patrick De Grootte

©Foto : Elaisa Energetic Wellness

Op 20/9/2019 opende het mythische wellnesscomplex in het NP Hoge Kempen. De ervaring is geweldig, sensationeel en verrassend. Parkeer bij de waterkabelbaan Terhills en neem de elektrische shuttle naar het luxueuze complex van zaakvoerder Jean Luc Kumpen. Men werkt samen met hotels, Maasmechelen Village en het nieuwe Terhills Resort. Elaisa is het acroniem voor *Egypt Lemuria Atlantis Inner Source Activitation*. Het Oude Egypte, Lemuria en Atlantis zijn de allereerste beschavingen van onze aarde.

CONCEPT

Elaisa steunt op 5 pijlers: natuur & omgeving/wellness/geometrie/kristallen/en persoonlijke ontwikkeling. Het bezinningselement en de energetische eigenschappen zijn vernieuwend en een meerwaarde. Elaisa is er voor iedereen in dit hectische leven, op zoek naar innerlijke rust of persoonlijke ontwikkeling. Men voelt zich er één met de natuur.

SAUNA'S

Er zijn 10 verschillende sauna's. In de Sunsetsauna — de langste van Europa- geniet men van magistrale zonsondergangen met zicht op het NP. De kristallen van de 4 Chakra Balancerende Kristalsauna's induceren een positieve vibratie. Verder zijn er de Meditatie/relaxsauna 40 °C, de Avatarsauna (aan het

water), en de Ceremoniesauna. Naast de klassieke sauna-opgiet werkt de 30'kleisessie ontspannend en zuiverend (met klei en schuimende olijfzeep). Er zijn scrubsessies in het Laconium en Rhassoul.

VERDER

In het stoombad (60 °C) vinden ontgiftende klei- en kruidenpakkingen plaats, met een mineraliserende, ontgiftende, zuiverende en voedende werking voor de huid. Er zijn 3 binnen- en buiten zwembaden, 2 chloorvrije buiten whirlpools, infraroodcabines en meditatie ruimtes, modderbaden, massages, yoga en workshops. Therapeuten geven een multidisciplinair aanbod van holistische therapieën en wellnessbehandelingen met natuurlijke producten. Er zijn 2 restaurants (Sushi en Wellness) met zicht op het NP.

TWEE TOPPERS

Geniet liggend van de 50' durende hemelse Klanksessie (met traditionele instrumenten) in een akoestische ruimte o.l.v. klankkunstenaar Peter Vermeulen. Temazcal: de oersauna uit de oude Mayabeschaving. Deze (voor de Benelux unieke) ervaring heeft een intense begeleiding, een opgiet in het donker en tot slot een duik in het meer.

CONCLUSIE

Geniet een hele dag in Elaisa van de basisfaciliteiten. Je kan ook een activiteit of massage reserveren. Of kies voor een diepzuiverende gezondheidskuur: b.v. een zuiverende halo-zouttherapie en/of een ontgiftende ayurvedische massage of kleipakking en een detoxhapje en -drankje in het restaurant. Reserveer een dag- of avondpas op voorhand, ook voor de betalende behandelingen. Elaisa is een oase van rust en hét mooiste, meest elegante en beste wellnesscomplex van de Benelux.

INFO

•Dank aan Jean Luc Kumpen.
www.elaisawellness.com /
info@elaisawellness.com

'Eindelijk uit ons kot'

Virtueel reizen

© Karel Meuleman - ©Foto Lothar Dieterich op blog Dichtbij en Ver Weg

In coronatijden hebben velen het virtueel reizen ontdekt. Het kan dienen om een escapistisch gevoel te creëren, om te dromen of om een volgende, echte reis voor te bereiden. Er zijn vele websites of blogs te vinden op het internet. Hierna een greep uit het Belgische aanbod op website, facebook, twitter en pinterest.

Zo is er [dichtbij en ver weg](#), 'leverancier van reisinspiratie'. Myriam Thys en Werner Gladines zijn de gedreven en ervaren reisjournalisten. Met hun schitterende verhalen inspireren ze tot, jawel, dromen en plannen. Zoals ze het zelf zeggen: 'Samen delen we onze ervaringen in reisreportages en laten we jullie ook (te) gekke of unieke hotelletjes ontdekken, schrijven we af en toe over de leuke en minder leuke aspecten van het reizen en houden jullie op de hoogte van bepaalde evenementen die wij de moeite waard vinden, nieuwigheden en trends i.v.m. reizen en gastronomie, zowel Dichtbij als Ver Weg.'

[June.be](#) van Toni De Coninck, journalist en fotograaf, omschrijft zichzelf als een 'online travel en

food magazine'. Je vindt het via bovengenoemde media en ook op soundcloud (podcasts) en youtube. Ook kun je je abonneren op de wekelijkse nieuwsbrief. June.be draait rond culinair toerisme; niet noodzakelijk met een grote c, wel met de grote K van Kwaliteit en de G van Genieten. Lees onder meer het voortreffelijke en mooi geïllustreerd ijsjesdossier per provincie en je bent zó verkocht, ook door de mooie fotografie.

Er zijn nog andere reisblogs van Vlamingen zoals deze: [Håndbagage](#), [Nonstop Destination](#), [Tjoolgaard](#), [Living by the sea](#) en [Travel Boulevard](#); de ene al meer commercieel dan de andere.

VIENT DE PARAÎTRE JUUST VERSCHENEN

111 lieux à Bruxelles à ne pas manquer

©Texte: Gilbert Menne

Après Paris, Luxembourg, Genève et plusieurs régions françaises, la collection « 111 lieux » des Editions Emons à Köln consacre un guide à Bruxelles. Le concept: présenter une ville sous un jour nouveau, en sortant du schéma classique de la plupart des guides touristiques, avec une sélection de 111 sujets et endroits très variés, voire tout à fait insolites, qui donnent une image globale de la ville. Chaque lieu est décrit sur une page, complétée par une belle photo d'une page avec l'adresse, les horaires et les transports en commun. Une brève notice envoie le lecteur à un autre lieu où un restaurant proche. Le fait que l'auteur, Kay Walter, ancien correspondant de presse basé à Bruxelles, et le photographe Rüdiger Liedtke soient tous deux allemands apporte une sensibilité particulière sur leur vision de la capitale et la présentation de certains musées et monuments. On découvre ainsi des musées ou sections de musées emblématiques mais aussi des peu connus, des quartiers typiques, des marchés, des parcs, beaucoup de statues, énormément de lieux où coule la bière, plusieurs grands restaurants, de nombreuses adresses gourmandes, des magasins originaux, des endroits branchés, etc. Disons tout de suite que sur ce plan l'objectif est atteint. Il y a néanmoins certaines erreurs étonnantes. Le roi Léopold II pouvait difficilement être impliqué dans l'assassinat de Patrice Lumumba puisqu'il est décédé en 1909 (p. 16)! Le Musée Wellington est dans le centre de Waterloo et ne date pas de 2015 (p. 54). Jean de la Fontaine ne vivait pas au Moyen Age (p. 131). On ne dit pas « endive » en Belgique, mais witloof ou chicon (p. 168). L'hôtel de ville n'a pas de beffroi mais une tour (pp.22 et 188). Manneken Pis a éteint une bombe avec son jet et ne l'a pas allumée (p. 222). Par ailleurs, on peut regretter plusieurs évocations sur les problèmes entre Wallons et Flamands en Belgique où on ne parle d'ailleurs pas flamand mais néerlandais. Plus grave: le texte sur « Le Mémorial » concernant les crimes de Marc Dutroux reprend intégralement des thèses complotistes qui n'ont pas leur place dans un guide touristique (p. 146).

Le livre broché de 240 pages est disponible chez Filigranes à 16,95 €. Contact: hocheder@emons-verlag.de.

Groot WANDELBOEK Vlaanderen / Groot WANDELBOEK Ardennen

©Tekst: Patrick De Groot

In totaal zijn telkens 75 lusvormige wandelstochten opgenomen, meestal in en rond weinig bekende natuurgebieden en authentieke dorpen. Vooraan is er een algemene (vooral geografische) inleiding over de streek en een overzichtskaart. Vervolgens is de indeling gemaakt per provincie met een aangepaste kleur bij de paginering.

Elke wandeling – variërend in afstand (van 5 tot 20 km) en moeilijkheidsgraad (van gemakkelijk 1 tot moeilijk 3) – is uitgestippeld op een zeer overzichtelijke kleurenkaart (met lijnschaal en hoogteschaal). Bij iedere tocht hoort een blok praktische informatie over de totale afstand, vertrekplaats, parkeermogelijkheden, aard van de weg (al dan niet verhard?), toegankelijkheid (voor rolstoelen en kinderwagens), bewegwijzering, aanbevolen tips voor eten en drinken, en picknickplaatsen, plaatsen in de omgeving en websites voor meer informatie. Hierbij worden verschillende pictogrammen gebruikt. Tal van kleurenfoto's fleuren deze prachtige gidsen op.

De wandeling zelf is ingedeeld in verschillende etapes en wordt helder en praktisch beschreven. Bezienswaardigheden op het traject zijn vetjes gedrukt. Tenslotte zijn er kaderstukjes met bijkomend uitleg over natuur- en cultuuraspecten.

Deze beide standaardwerken (en bestsellers) kregen een volledige update in 2020... en dit is zeer welkom in het jaar dat toerisme in eigen land meer dan ooit in de belangstelling staat!

Uitgeverij Lannoo, Tielt, resp. 623 en 671 blz., auteurs resp. Michaël Cassaert en de opvolgers van Julien Van Remoortere. Prijs: €25,99 per deel. ISBN 978-94-014-6956-2 en 978-94-014-6650-9. Contactpersoon: Hilde.Snauwaert@lannoo.be.

“Lannoo’s Autoboek NEDERLAND, BELGIË EN LUXEMBURG. Toeristische atlas voor reizen, weekend, vakantie & vrije tijd”

©Tekst: Patrick De Groot

Deze bestseller van Lannoo (oorspr. Duitse versie) is volledig vernieuwd en up-to-date. De atlas (of reisgids) bevat 2 delen: 1. De mooiste reisbestemmingen: in de provincies van Nederland en België, daarna in het Groothertogdom Luxemburg. Met telkens 10 hoogtepunten in NL (geen in het O of het Z van het land, zelfs Maastricht niet) en B (geen in het NO) en 5 in Luxemburg. 2. De mooiste autoroutes: 4 interessante autoroutes... maar niet ingetekend op kaart! Achteraan de reisatlas (met een duidelijke cartografie) en een register. De algemene indruk is op het eerste zicht positief, en de reisatlas is prima bij een reisvoorbereiding in de Benelux. Maar verwacht geen volledigheid en diepgang. De grootste steden hebben een plattegrond met de voornaamste toeristische attracties. Zoals bij Michelin wordt het sterrensysteem gehanteerd (1 tot 3*). Knokke-Heist 2* is OK (maarniets over Het Zwin), Oostende 3* OK, maar Nieuwpoort 3* en Zeebrugge 2* is raar. Provinciehoofdstad Hasselt (B) krijgt 0*, maar het vrij onbekende en veel kleinere Hasselt in Overijssel (NL) 3*. Aarlen heeft 3*, terwijl Tongeren en Ieper slechts 2* verdienen. Het Begijnhof van Kortrijk 3*... het beroemde Begijnhof van Brugge 0*! Bekende musea zoals het Zuiderzeemuseum (Enkhuizen), het Groeninge Museum (Brugge), In Flanders Fields (Ieper) en het Bastogne War Museum hebben onbegrijpelijk 0*, het Nederlands Openluchtmuseum (Arnhem) slechts 1*. De wereldbekende technische attractie Oosterscheldekering krijgt 0*. Hoogtepunt van mijn verbazing is Rindschleiden (nooit van gehoord!) in Luxemburg met 3*: dit dorpje heeft een bezienswaardig kerkje en een aanbevolen restaurant Bistrot MiRo (één van de weinige in dit Autoboek). Als boekenwurm ben ik wel blij met de 3* voor Boekhandel Dominicanen in Maastricht. In de reisatlas worden de pictogrammen niet volledig aangeduid: de Romeinse Oudheid hoort toch bij Tongeren; Spa en Chaudfontaine geen pictogram als kuuroord... maar Mondorf-les-Bains (en het Duitse Bad Aachen) wel! Er zijn tal van fouten: foto p. 8-9 is niet de Grote Markt van Brussel! Foto p. 196 is niet het strand van Knokke, wel van Zeebrugge. In de reisatlas worden bezienswaardige plaatsen ingekaderd, maar vele zijn vergeten (zoals Leeuwarden, Deventer en Zwolle). Het kasteel van Alden Biezen (het grootste van de Benelux) bij Tongeren staat niet op de kaart p. 372. En tenslotte: Luxemburg is geen "koninkrijkje" maar een Groothertogdom! Gelukkig is deze publicatie voorzien van schitterende (en veel nooit eerder geziene) foto's, heeft een geslaagde lay-out en is vlot leesbaar. Maar voor de prijs mocht men toch wel meer nauwkeurigheid verwachten.

Uitgeverij Lannoo, Tielt, 400 blz. €39,99. ISBN : 978-94-014-6852-7.

Contactpersoon : Hilde. Sнауwaert@lannoo.be.

“TREINSTAPPER 2”, wandelgids van de Grote Routepaden

©Tekst: Patrick De Groot

Toerisme in eigen land zal dit jaar - omwille van de coronacrisis - een absolute topper worden. Vandaar dat "Treinstapper 2" (er bestond al een eerste deel) een schot in de roos is voor wandelaars die zich met de trein verplaatsen. Met de auto kan ook, want dikwijls zijn er parkings bij een station. 8 wandelingen (langs Grote Routepaden in Vlaanderen) van station tot station zijn opgenomen, meestal in landelijke regio's en veelal in de omgeving van de steden (zoals Brugge, Halle, Leuven, Antwerpen, Herentals, Tongeren). De afstanden variëren van 16,5 km tot 27,2 km, maar er zijn ook suggesties voor ingekorte wandelroutes. Deze mooie uitgave (eigenlijk een herwerkte uitgave van de Stationsstapper editie 2013) heeft een handig formaat en is rijkelijk geïllustreerd met prachtige foto's. De talrijke kaarten zijn overduidelijk (en met afstandsschaal), alsook de afstandstabellen voor de etappes. De bezienswaardigheden (natuur en cultuur) langs de wandelroutes worden beknopt besproken. Enkele aanbevolen horecazaken (langs de routes) zijn een pluspunt. Als nu nog het weer meevalt ... dan zijn we op stap!

Algemene coördinatie: Barbara Desein. Kortom: dit is een zeer bruikbare en handige wandelgids met gebruik van het openbaar vervoer. 192 blz., €17, ISBN 9789492608109. De gratis gps-tracks en updates vindt men op www.groteroutepaden.be.

De Groene reisgids BELGIË, Michelin

©Tekst: Patrick De Groot

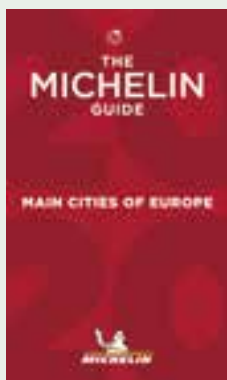

De recentste Nederlandstaige Groene Gids België blijft trouw aan het beroemde maar betwistbare sterrenstelsel (1, 2 of 3*) voor plaatsen/bezienswaardigheden: Soignies telt 2*, terwijl historische plaatsen als Ieper, Tongeren en Waterloo slechts 1*krijgen en Bastogne 0*! In ons land krijgt slechts 1 evenement sterren: 2* voor de Boetprocessie in Veurne, terwijl de Ommegang in Brussel, de Ros Beiaardomvang in Dendermonde en de Praalstoet van de Gouden Boom in Brugge 0* krijgen en zeker 3* verdienen. De reisgids start met een top 10 “niet te missen” van België in beeld, gevolgd door 20 hoogtepunten (of reishertinnen). Vervolgens een reisplanner (autoroutes voor 4 tot 10 dagen). Dan volgt “praktische aspecten bij de reisvoorbereiding” (o.m. transport, reisdocumenten, het weer, België van A tot Z, met het gezin). De inleiding over ons land (“Meer weten over België”) is up-to-date en handelt over cultuur, tradities, gastronomie, kunst & architectuur, en geschiedenis. Het omvangrijkste deel is “Steden en bezienswaardigheden”, ingedeeld in 6 regio’s. Achteraan een register en overzicht van de kaarten & plattegronden. Ook recente toeristische attracties komen aan bod, zoals: “Fietsen door het water” in Bokrijk (Genk) en het Nieuwe Havenhuis van Zaha Hadid in Antwerpen. De vernieuwde cartografie (55 kaarten & plattegronden) heeft extra kaartjes voor de Slag van Waterloo, de Naamse Maasvallei, de Amblève en de Semois. De binnenste voorflap geeft een overzichtskaart van België met 6 regio’s en achteraan is de metrokaart van Brussel. In deze reisgids worden 47 rondritten, wandelingen en excursies besproken. De bruikbare “adresboekjes” bij elke stad heeft > 600 adressen (voor overnachten en eten) voor elk budget (goedkoop tot pure verwennerij), en geeft tips voor rondleidingen, vervoer, winkelen, evenementen en uitgaan. Er zijn te veel schoonheidsfoutjes: het carnaval van Aalst is geen Unesco Werelderfgoed meer. De Kruidtuin van Meise is de Plantentuin, Soignies krijgt 1* op de overzichtskaart van België terwijl het 2* krijgt in de tekst, en Spa heeft dan respectievelijk 1* en 0*! De boottochtjes op de Brugse Reien kosten 10 euro i.p.v. 8. Wat te denken van Mechelen (2*) dat men in een halve dag bezoekt... maar voor Hasselt (0*) voorziet men een dag. Er is historisch en geografisch een verschil tussen een dorp en een stad: in deze reisgids is Stavelot een dorpje en Beaumont een gehucht! Ons land heeft slechts 1 Nationaal Park (nl. de Hoge Kempen in Limburg), maar in deze gids is de Rots in Marche-les-Dames een NP (terwijl het nationaal patrimonium is) alsook enkele andere (zoals Lesse en Lomme).

Uitgeverij Lannoo, Tielt, 623 blz., €25,99. ISBN 978 94 014 6839 8. Ondanks alles blijft deze zeer bruikbare, volledige en geactualiseerde reisgids een absolute topper! Contactpersoon: Hilde. Snauwaert@lannoo.be.

Guide Michelin Main Cities of Europe 2020

©Texte : Gilbert Menne

Retardée par le Covid, la sortie du guide Michelin Main Cities of Europe est toujours très attendue. Pour cette édition 2020, les inspecteurs ont sélectionné quelque 1.850 établissements dans 39 villes de 23 pays. Cette année, Cracovie et Ljubljana ont décroché leur première étoile. Le guide, édité uniquement en anglais, est extrêmement pratique pour les grands voyageurs puisqu’il comporte en un seul livre l’essentiel de l’offre gastronomique de qualité en Europe. En Belgique, Bruxelles et Anvers présentent respectivement 4 deux étoiles et 13 une étoile et 2 deux étoiles et 10 une étoile, sans compter une offre importante de « Bibs gourmands » et d’« Assiettes » accordées pour la qualité des produits et le tour de main des chefs.

**Le guide est disponible en librairie au prix de 20,04 €.
Contact: ellen.neukermans@michelin.com.**

Trotter “REIZEN ITALIË”

©Tekst: Patrick De Groot

Dit lijvige ingebonden boek (van 2,5 kg) op groot formaat is een vertaling van de oorspronkelijke Franse Le Routard “Voyages Italie”, uitgegeven bij Hachette. Het is veel meer dan zomaar een salonboek. Het laat je dromen over alle toeristische en lifestyle aspecten van la bella Italia. De lay out is schitterend, hedendaags en bijzonder aangenaam. De teksten lezen vlot, maar geven uiteraard geen diepgang. Dit hoeft ook niet, het boek is alomvattend en inspirerend genoeg om van alle aspecten van het Italiaanse dolce vita te genieten. Schitterende foto’s, ludieke tekeningen en eenvoudige kaarten (weliswaar zonder schaal en afstanden) vervolledigen dit geweldige boek over de geliefde vakantiebestemming van velen. Na een inleiding (over de 20 Italiaanse regio’s – die weliswaar beknopt worden voorgesteld — en de levensstijl van de Italianen) komen volgende 5 grote rubrieken (in een verschillende steunkleur met telkens een selectie van het beroemdste, het beste, het mooiste enz.) aan bod: Natuur: met 9 topics (zoals eilanden, stranden, meren, bergen, vulkanen...); Beleven: 13 topics (zoals de Vespa, (volks) feesten, opera, romans...); Citytrips: 7 topics (zoals niet te missen steden, pleinen, legendarische cafés en hotels, bruggen...); Gastronomie: 10 topics (zoals la Mamma, pasta, kaas en wijn, koffie, dolci... en vervolledigd met recepten); Erfgoed: 13 topics (zoals de Oudheid, musea, kunstenaars, kerken, dorpen, paleizen, tuinen, films...). Achteraan een register. Tal van websites zijn geïntegreerd in de tekst. Het boek is bezaaid met interessante tips, met niet te missen aspecten, met topervaringen (zoals de beklimming van de vulkanen Stromboli en Etna), met de beste adressen en tal van verwijzingen. Auto- en treinroutes, routes met de Vespa, en adembenemende wandelingen... het komt allemaal aan bod. Uiteraard ook de Unescosites (Italië telt het meeste aantal van alle landen ter wereld). En natuurlijk de favorieten van de Italiaanse levensstijl zoals de Fiat 500 en (ook mijn) lievelingsfilm “La meglio gioventù” (uit 2003). Sorry, maar ik heb nu echt geen enkele (negatieve) opmerking over dit boek... en dit is een zeldzaamheid! Men kan zich afvragen of een land zoals Italië dan alleen maar uitblinkt in alle aspecten... natuurlijk niet, de maatschappelijke en politieke realiteit zijn dikwijls ontvullender... maar laat ons nu ook voor een keer onbezorgd dromen. Dit kan... met dit boek... leg het gerust op jouw nachttafeltje. Advies: dit is voor mij (als italofoel) het ultieme boek over Italië... de perfectie benaderend! Voor de zeer gunstige prijs moet je het zeker niet laten. Het is al uitkijken naar de volgende landen die in deze prestigieuze reeks nog zullen verschijnen...

Uitgeverij Lannoo, Tielt, 2019, 360 blz., €35,99, ISBN 978 94 014 6121 4. Contactpersoon: Hilde. Snauwaert@lannoo.be.

TRAVELLING NEWS brings the very best with up-to-date information on travel destinations from all over the world to people who love travel! Our digital magazine, which appears every three months, featuring inspiring articles, latest travel news reports, holiday ideas, special offers and more, is sent to thousands of travel lovers.

TRAVELLING NEWS will help the readers to decide where to go on their next holiday.

TRAVELLING NEWS can help YOU, by promoting and publishing your destinations, accommodations, transportation and much more in our magazine.

FORMATS	BASIC RATES/EDITION
Cover 4	500,- €
Cover 2 or 3	400,- €
1/1 page (210 W x 297 H mm + 3 mm bleed)	300,- €
1/2 page (210 W x 148,5 H mm)	175,- €
1/4 page (210 W x 148,5 H mm)	100,- €
Banner	75,- €
Advertorial of 2 pages	500,- €

4 EDITIONS/YEAR : March, June, September, December

Hoofdredacteur – Rédacteur en Chef – Editor in Chief

Gilbert Menne
Avenue des Buissonnets 54, B-1020 Brussels (Belgium)
gilbertvictormenne@gmail.com – www.ubjet.org

Founders

Jean-Claude Couchard - Walter Roggeman

Editorial Committee

Jean-Claude Couchard, Gilbert Menne, Patrick Perck,
Karel Meuleman

Contributors

Freddy Byn, Patrick De Groote, Philippe Lombet, Gilbert Menne,
Karel Meuleman, Patrick Perck, Roland G. Stern.